

MŰSZAKI KÖNYVTÁROK

írják

AZ ÉPÍTÉSÜGYI TÁJÉKOZTATÁSI KÖZPONT KATALÓGUSRENDSZERE.

Vállalatunk, az Építésügyi Tájékoztatási Központ, dokumentációs és könyvtárhálózati munkájához szükségszerűen többfajta katalógusrendszerrel dolgozik. Ugy vélem, hogy ezek rövid ismertetése a szervezés alatt álló, vagy már működő egyéb alközpontok és a vállalati könyvtárosok számára egyaránt hasznos lesz.

Katalógusaink - tevékenységünk jellegének megfelelően - hármas célt szolgálnak:

- 1./ Alapját képezik központi dokumentációs tevékenységünknek;
- 2./ Nyilvántartják könyvtárhálózati tevékenységünket;
- 3./ Segitik saját könyv- és folyóiratállományunkat.

A katalógusok fajtái.

Folyóiratdokumentáció.

a./ Magyar folyóiratok cikkeimeinek szakkatalógusa.

Az alábbi magyar szakfolyóiratokat dolgozzuk fel rendszeresen:

Magyar Építőművészet
Magyar Építőipar
Építőanyag
Épületgépészet
Mélyépítéstudományi Szemle
Építőipari- és Közlekedéstudományi Közlemények
Műemlékvédelem

Építésügyi Szemle
Műszaki Értesítő
Ipari Építészeti Szemle

Ezt a szakkatalógust visszamenőleg készítettük el az 1955. évtől. A kartonok szakozását ETO szerint végezzük. Jelenlegi állomány kb. 2000 db. karton. Külső forma: 105x75 mm-es házi levelezőlapkarton, szabványos cimleírással.

b./ Külföldi szakfolyóiratok cikkeinek szakkatalógusa.

Feldolgozásra kerül több, mint 400 fajta külföldi szakfolyóirat. A folyóiratok kb. egyharmad része szovjet és népi demokratikus, kétharmad része nyugati. A címfelvételeket címfordításokból készítjük, a címfordításokat a tárca tervezővállalataival és kutatóintézeteivel közösen végezzük. A feldolgozást az 1955. évben indult, az 1955. és 1956. évi kartonokat un. házi szakrend szerint, az 1957. éveket pedig ETO szerint szakozzuk. A házi szakrendbe besorolt állomány kb. 20 000 db. karton, ETO szerint szakozott kb. 10 000 db. karton.

A szakozásra váró kartonok nagy mennyiségére való tekintettel a folyóiratdokumentációnál munkánk megkönnyítésére a CIB-FID "Abridged Building Classification" című, 1955. évi kiadványát használjuk, minthogy részletes ETO-zás ebben az esetben a cím alapján való szakozás miatt ugysem lehetséges.

Fordítási katalógus.

Fordításainkról háromféle katalógust vezetünk:

- a./ betűrendes /szerzői/ katalógust,
- b./ szakkatalógust,
- c./ raktári katalógust.

Fordításainktól kb. félévenként szakosított jegyzéket adunk ki, és a jegyzékek elkészítésekor készítjük el a katalóguskartonokat is. Eddig 5. fordítási jegyzéket adtunk ki. A fordítási szakkatalógusban az első 4. jegyzék anyagát szakrend szerint, az 5. jegyzékét pedig ETO szerint osztályoztuk. A katalogizált fordítások száma 3500 db. Külső forma: kb. 105x75 mm nagyságú házi levelezőlapkarton, szabványos cimleírás.

OMK Figyelőszolgálati kartonok.

A kartonokat ETO szerint szakozva kapjuk. Katalógusba osztottuk az 1955. és 1956. évi anyagot, kb. 10 000 db.

kartont. Az 1957. és 1958. évre a Figyelőszolgálatot pótlólag most rendeltük meg. Külső forma: 105x75 mm-es levelezőlapkarton.

Schrifttumkartei Bauwesen.

Nyugatnémet referátumszolgálat, a Deutsche Bauzentrum kiadványa. A referálókartonokat ETO szerint szakozva és tárgyszóval ellátva kapjuk. Katalógusba osztottuk az 1955-1957 évi anyagot, kb. 6000 db. kartont. Külső forma: 105x75 mm-es szabvány dokumentációs címleirési karton.

ZWL Dokumentationsdienst.

Keletnémet referátumszolgálat, az Institut für Dokumentation kiadványa. A referálókartonokat ETI szerint szakozva és tárgyszóval ellátva kapjuk. Katalógusba osztottuk az 1957. évi anyagot, kb. 10 000 db. kartont. A megrendelt témakörök a következők:

- a./ Organisation und Planung der Bauarbeiten,
- b./ Ausrüstungen für der Bau- und Baustoffindustrie,
- c./ Kälte-, Luft- und Wärmetechnik. Landwirtschaftliches Bauwesen,
- d./ Städtebauwesen und Strassenbau, Statik der Baukonstruktionen und Stahlbau,
- e./ Fördertechnik, Holztechnologie-Industriebau,
- f./ Entwicklung, Entwurf, Konstruktion im Bauwesen,
- g./ Ausbautechnik im Hochbau, Baustoffe.

Külső forma: kb. 145x105 mm nagyságú dokumentációs karton.

Irodalomkutatásunk megkönnyítése érdekében tervbevetjük, hogy a fenti karton szolgáltatások közül azokat, amelyek nagyságban megegyeznek, közös katalógusba osztjuk.

Könyv- és folyóirat központi címtár.

Vállalatunk, mint az EM felügyelete alá tartozó vállalatok és intézetek hálózati alközpontja, intézi az EM vállalatok devizaigényes könyv- és folyóiratmegrendeléseit. A beérkezett megrendelések alapján készítjük el a két központi címtárat. A folyóirat KC formáját tekintve szabványos könyvkártyára készül, feltüntetve a folyóirat címét és megjelenési helyét, a cím alá pedig az évszámot és a vállalatok neveit. Így egy kártyán több év anyagát tudjuk nyilvántartani. A kartonokat a folyóiratok betürendjében tároljuk.

A vállalatok devizaigényes könyvei külföldről vállalatunkhoz érkeznek be. A beérkező könyvekről elosztás előtt szabályos címfelvételt készítünk, a vállalat nevének feltüntetésével. Ezeket a kartonokat szintén betürendben tároljuk. A fenti két katalógus a központi címtár szerepén kívül az észszerű devizafelhasználást segíti elő. "Külföldi szakkönyvek" címen a beérkező könyvekről jegyzéket készítünk ETO szakrendben, kartonon, egyoldalas nyomással, szétvágható formában.

Filmkatalógus.

Szovjet, népi demokratikus és "nyugati" építőipari filmek katalógusa. A katalóguskartonokon a következő adatokat tüntetjük fel: a film eredeti és magyar címe, rövid ismertetés, lelőhely, gyártási év, méret /keskeny v. normál/, mérethossz, nyelv.

Jelenleg kb. 350 db. karton van tárgyszavas katalógusba osztva, feldolgozás alatt van kb. 300 db.

Külső forma: 105x75 mm-es házi levelezőlapkarton.

Külföldi dokumentációs szervezetek címkatalógusa.

Tapasztalatcsere céljából állandó kapcsolatot igyekszünk kiépíteni a külföldi építőipari, építőanyagipari tudományos intézetekkel, dokumentációs szervezetekkel, szövetségekkel. Ezeknek az intézeteknek a címeiről földrajzi katalógust készítünk. Jelenlegi állomány kb. 300 karton.

Magyar magasépítési irodalom bibliográfiája.

Teljes egészében átvettük a Középülettervező Vállalat könyvtárának vezetésével kidolgozott magyarországi kiadású és külföldi de magyar vonatkozású építészeti-építési szakkönyvek és folyóiratcikkek bibliográfiáját. A bibliográfiát, amely kb. 15 000 címet tartalmaz, a magyar szakfolyóiratok címeinek már említett feldolgozásával folyamatosan kiegészítjük. További tervünk a bibliográfiából hiányzó legutóbbi 3-4 évi magyar szakkönyv-termés regisztrálása.

A bibliográfiát kellő érdeklődés esetén 1959. folyamán nyomtatásban is meg akarjuk jelentetni.

Perspektivikus feladatunk a külföldről beszerzett prospektusok feldolgozása, szak- és tárolási rendjének megoldása.

Könyvkatalógus.

Könyvállományunkról háromféle katalógust vezetünk:

- a./ betürendes /szerzői/ katalógust
- b./ szakkatalógust, /A szakozást ETO rendszerrel végezzük./
- c./ raktári katalógust.

A könyveket betűindexes numerus currens rendszerben tároljuk. A katalógusok külső formája: szabványos könyvtári címfelvételi lap, szabványos cimleírás.

Folyóiratnyilvántartó katalógus.

1955-től kezdődően évente kb. 250 féle magyar és külföldi szakfolyóirat jár. Az egyes folyóiratszámokról un. ideiglenes nyilvántartás készül. A beérkező számokat a szabványos érkeztető karton megfelelő hónap-rovatába jelöljük be. Amikor az év végén együtt van a teljes évfolyam, a folyóiratokat bekötöttjük, és ezután kapnak az egyes kötetek leltári és raktári számot, amit rávezetünk az érkeztető kartonra. Nyilvántartó-katalógusunk betürendes.

Fejes Józsefné

- x -

A "MŰSZAKI KÖNYVTÁROSOK TÁJÉKOZTATÓJA".

/MEGJEGYZÉSEK ÉS JAVASLATOK./

1.

A Tájékoztató ezévi utolsó számával lezárol a folyóirat ötödik évfolyama. Öt-év ugyan nem tulságosan hosszú idő egy folyóirat életében, de mégis elég arra, hogy megállapíthassuk szerkesztési elveit és sajátosságait. Semmi-képpen sem volna illő, hogy csak olyan valaki végezze el ezt az elemző-kritikai értékelést, aki maga is részt vett /akármilyen kis mértékben is/ - cikkeivel és hozzászólásaival - a folyóirat jellegének alakításában. Igaz: az ön-